

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 115/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] proti postupu a upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. Kd 210/24/3300-7 zo 4. októbra 2024 a postupu a oznámeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Gd 360/24/1000-6 zo 17. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e**.
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a upovedomením Krajskej prokuratúry Trenčín (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kd 210/24/3300-7 zo 4. októbra 2024 (ďalej len „upovedomenie“) a postupom a oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/2 Gd 360/24/1000-6 zo 17. decembra 2024 (ďalej len „oznámenie“). Navrhuje napadnuté upovedomenie a oznámenie zrušiť a vec vrátiť generálnej prokuratúre na ďalšie konanie. Žiada ústavný súd, aby krajskej prokuratúre a generálnej prokuratúre zakázal pokračovať v porušovaní jeho práv a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ požiadal 29. mája 2024 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Považskej Bystrici, oddelenie dokladov odboru poriadkovej polície (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) o vrátenie správneho poplatku v sume 33 eur z dôvodu, že cestovný doklad mu bol vydaný až po uplynutí 30-dňovej lehoty od doručenia žiadosti o jeho vydanie.

3. Prvostupňový správny orgán rozhodnutím sp. zn. ORPZ- PB-OPP1-95-003/2024 z 19. júna 2024 žiadosť sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že v danom prípade išlo o zvlášť zložitý prípad spôsobený technickými prekážkami a nedostatkom personálnych kapacít na vybavovanie cestovných dokladov, preto bol správny orgán povinný rozhodnúť v zákonnej lehote 60 dní. Keďže sťažovateľovi bol cestovný doklad vydaný 58. deň lehoty (t. j. 24. mája 2024), nevznikol mu nárok na vrátenie správneho poplatku.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodlo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trenčíne, odbor poriadkovej polície (ďalej len „odvolací orgán“), ktoré rozhodnutím sp. zn. KRPZ-TN-OPP-22-006/2024-DZ z 2. augusta 2024 zamietlo odvolanie sťažovateľa a potvrdilo prvostupňové správne rozhodnutie.

5. Následne krajská prokuratúra namietaným upovedomením odložila podnet sťažovateľa, ktorým sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia odvolacieho orgánu. Krajská prokuratúra zhrnula skutkové okolnosti prípadu a dospela k záveru, že tak prvostupňový, ako aj odvolací správny orgán postupovali v súlade so zákonom, pretože nárok na vrátenie uhradeného poplatku by sťažovateľovi vznikol až v prípade nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty. K námietke sťažovateľa, že nebol upovedomený o predĺžení lehoty v zmysle § 49 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), krajská prokuratúra uviedla, že až za situácie nemožnosti rozhodnúť v zákonnej lehote (t. j. 60 dní od začatia konania vo zvlášť zložitých prípadoch a v ostatných prípadoch do 30 dní od začatia konania) má správny orgán zákonnú povinnosť o tom účastníka konania upovedomiť. Správny orgán však cestovný pas vydal v zákonnej 60-dňovej lehote, preto takúto povinnosť v danom prípade nemal.

6. Následne sa sťažovateľ nespokojný s vybavením svojej veci obrátil s opakovaným podnetom na generálnu prokuratúru a žiadal o preskúmanie zákonnosti vybavenia jeho podnetu krajskou prokuratúrou. Prokurátor generálnej prokuratúry vybavil opakovaný podnet sťažovateľa namietaným oznámením, v ktorom uviedol, že po preskúmaní postupu krajskej prokuratúry nezistil dôvod na zmenu rozhodnutia o podnete sťažovateľa. Krajská prokuratúra sa presvedčivo vyjadrila k všetkým zásadným skutočnostiam, postupovala v súlade so zákonom, preto bez prijatia ďalších opatrení rozhodol o odložení opakovaného podnetu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo opisuje priebeh administratívneho konania a poukazuje na obsah v konaní vydaných rozhodnutí správnych orgánov. Opätovne namieta, že ak chcel správny orgán v konaní o vydanie cestovného pasu použiť lehotu pre zvlášť závažný prípad, mal podľa § 49 ods. 2 druhej vety správneho poriadku upovedomiť sťažovateľa o predĺžení lehoty z 30 dní na 60 dní. Nesúhlasí s tvrdením krajskej prokuratúry, že správnomu orgánu by vznikla povinnosť

upovedomiť sťažovateľa o predĺžení lehoty iba v prípade, ak by nedokázal rozhodnúť ani v lehote 60 dní. Je presvedčený, že ak krajská prokuratúra proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu o zamietnutí jeho odvolania nepodala protest prokurátora, ale jeho podnet odložila, vec riadne neprešetrila. Ďalej krajskej prokuratúre vytýka pochybenie pri uvádzaní údajov sťažovateľa a jeho zástupcu v napadnutom upovedomení, ako aj doručenie rozhodnutia do nesprávnej elektronickej schránky, na čo sťažovateľ poukázal aj v opakovanom podnete. Rovnakú námietku o riadnom neprešetrovaní veci formuluje aj vo vzťahu k namietanému oznámeniu prokurátora generálnej prokuratúry, ktorý sa síce vyjadril k možnosti sťažovateľa vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia v rámci odvolacieho konania, avšak sťažovateľ uvedené nikdy nenamietal. Predmetné pochybenie totiž vytýkal prvostupňovému správnomu orgánu v konaní o vrátenie správneho poplatku. V namietanom oznámení prokurátor generálnej prokuratúry iba stereotypne bez uvedenia riadnych dôvodov opakoval, že podnet bol vybavený v súlade so zákonom. Podľa názoru sťažovateľa však bol jeho opakovaný podnet generálnou prokuratúrou odložený v rozpore so zákonom a zisteným skutkovým stavom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry a oznámením generálnej prokuratúry, ktoré podnetu sťažovateľa a následne jeho opakovanému podnetu nevyhoveli.

III.1. K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry a jeho vydaniu predchádzajúcim postupom:

9. Pokiaľ ide o namietaný postup a upovedomenie krajskej prokuratúry o spôsobe vybavenia podnetu, ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej účinnými prostriedkami na poskytnutie ochrany práv a právom chránených záujmov v režime zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) sú podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre aj ďalší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre (m. m. II. ÚS 312/2020, IV. ÚS 79/2021, I. ÚS 576/2023). Podnet (opakovaný podnet, ďalší opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Hoci citovaná judikatúra sa týka skutkových okolností súvisiacich s výkonom trestu odňatia slobody či výkonom väzby, niet dôvodu nevzťahovať rovnaké závery aj na výkon dozoru nad dodržiavaním zákonnosti orgánmi verejnej správy (IV. ÚS 300/2024).

10. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je pritom zrejmé, že napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry o spôsobe vybavenia podnetu vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, boli predmetom prieskumu realizovaného generálnou prokuratúrou na základe sťažovateľom

podaného opakovaného podnetu podľa zákona o prokuratúre. Výsledkom tohto prieskumu bolo namietané oznámenie generálnej prokuratúry. Právomoc poskytnúť ochranu označenému základnému právu sťažovateľa mala teda generálna prokuratúra v rámci konania o opakovanom podnete (obdobne II. ÚS 661/2016, IV. ÚS 435/2018). V prípade vecného posudzovania ústavnej sťažnosti, aplikujúc princíp subsidiarity, by to teda preto viedlo k záveru ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým oznámením generálnej prokuratúry a jeho vydaniu predchádzajúcim postupom:

12. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právu dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť, avšak súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí v súlade s jej predstavami (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, II. ÚS 595/2014, II. ÚS 819/2016, III. ÚS 57/2018, II. ÚS 320/2019).

13. Zákonnou povinnosťou generálnej prokuratúry bolo na ďalší opakovaný podnet sťažovateľa primeraným spôsobom a v zákonom stanovenej lehote reagovať (§ 31 a § 35 zákona o prokuratúre).

14. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06, I. ÚS 522/2024).

15. Po preskúmaní napadnutého oznámenia generálnej prokuratúry i predchádzajúceho vybavenia podnetu sťažovateľa krajskou prokuratúrou ústavný súd konštatuje, že sa ďalším opakovaným podnetom sťažovateľa s prihliadnutím na ním prednesené argumenty dostatočne zaoberala, splnila si teda povinnosť preskúmať relevantné namietané skutočnosti ústavne udržateľným spôsobom.

16. Z napadnutého oznámenia vyplýva, že podstatnú časť argumentácie obsiahnutú v ďalšom opakovanom podnete generálna prokuratúra vyhodnotila ako opakujúcu sa v predchádzajúcich podnetoch sťažovateľa, na ktorú mu boli dané dostatočné odpovede prokuratúrou nižšieho stupňa, ktorá jeho podnet vybavila zákonným spôsobom, čo vylučuje, aby sa touto argumentáciou opakovane zaoberala (§ 36 ods. 2 zákona o prokuratúre, pozn.). Prokurátor generálnej prokuratúry vo vzťahu k opakovanej námietke o neupovedomení sťažovateľa o predĺžení lehoty v plnom rozsahu prisvedčil zdôvodneniu poskytnutému krajskou prokuratúrou, podľa ktorého takáto povinnosť správneho orgánu v posudzovanom prípade nevznikla. Podľa názoru krajskej prokuratúry by mal správny orgán povinnosť upovedomiť účastníka konania o predĺžení lehoty v zmysle § 49 ods. 2 správneho poriadku v prípade, ak by nebol schopný rozhodnúť ani v zákonnej

lehote 60 dní určenej pre rozhodovanie vo zvlášť zložitých prípadoch. Tento názor ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný, pričom aj v zmysle odbornej literatúry je správny orgán povinný upovedomiť účastníkov konania aj s konkretizáciou dôvodov v prípade, ak nemôže rozhodnúť v „obyčajných“ veciach do 30 dní a vo zvlášť zložitých prípadoch do 60 dní. Písomný doklad o tom, že účastníkov upovedomil, treba založiť do spisu. V takej situácii môže požiadať nadriadený správny orgán o primerané predĺženie lehoty (pozri *Potásch, P., Hašanová, J., Vallová, J., Milučký, J., Medžová, D.*: Správny poriadok. Komentár. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 405 a 406.).

17. Súčasne sa prokurátor generálnej prokuratúry vyjadril aj k tvrdeniu sťažovateľa o porušení jeho práva vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia. Uviedol, že uvedené tvrdenie nezodpovedá obsahu administratívneho spisu, keďže odvolacím orgánom bolo sťažovateľovi umožnené vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia. Aj v prípade, že túto námietku sťažovateľ smeroval do konania vedeného prvostupňovým správnym orgánom, tak ako to tvrdí, a nie do odvolacieho konania, je zrejmé, že odvolací orgán ho preukázateľne vyzval na vyjadrenie, a tak bolo prípadné pochybenie správneho orgánu prvého stupňa „zhojené“.

18. K výhrade sťažovateľa, že oznámenie generálnej prokuratúry neobsahuje dostatočné zdôvodnenie, ústavný súd uvádza, že oznámenie predstavuje odpoveď, resp. reakciu na jeho opakovaný podnet, pričom naň nemožno klásť rovnaké požiadavky, aké sú v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva kladené na odôvodnenia právoplatných súdnych rozhodnutí. Ako pritom už uviedol, podľa jeho názoru generálna prokuratúra v spojení s upovedomením krajskej prokuratúry svoj postup relevantným spôsobom vysvetlila a opakovaný podnet sťažovateľa vybavila ústavne akceptovateľným spôsobom.

19. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach danej veci nič nesignalizuje, že by napadnutým oznámením generálnej prokuratúry malo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tak, že by to umožňovalo vysloviť jeho porušenie po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto by v prípade vecného posudzovania ústavnej sťažnosti to viedlo v tejto časti k záveru odmietnuť ústavnú sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru:

20. Z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom.

21. V danom prípade teda nie je možné dospieť k porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ktorý sa vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia o porušení iných práv podľa dohovoru (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Sťažovateľ však porušenie žiadneho iného práva podľa dohovoru v ústavnej sťažnosti ani netvrdil, a preto je vylúčená možnosť porušenia jeho práva podľa čl. 13 dohovoru.

22. V prípade vecného posudzovania ústavnej sťažnosti v tejto časti by to preto viedlo k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

23. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak (o naostatok uvedené alternatívy v prípade sťažovateľa nejde). Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

24. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

V dôsledku záverov uvedených v odsekoch 11 až 22 tohto odôvodnenia ústavný súd konštatuje zrejmu bezúspešnosť uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti podanou ústavnou sťažnosťou, preto nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa, čo by bolo vzhľadom na skôr uvedené okolnosti bezvýsledné, pretože ustanovenie právneho zástupcu by na rozhodnutí o jeho ústavnej sťažnosti nemohlo nič zmeniť (obe skôr citované podmienky podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde musia byť splnené súčasne). Sťažovateľom uplatnenej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom teda ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

25. V nadväznosti na okolnosti uvedené v predchádzajúcom odseku ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, teda z dôvodu, že návrh na začatie konania je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37 (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu